

๙. กัมมชากัมมชปัญหา ๖๗

พระราชชาตรีถามว่า "พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าในสัตว์ทั้งหลายเหล่านี้ สัตว์เหล่าไหน เป็นผู้เกิดแต่กรรม สัตว์เหล่าไหน เป็นผู้เกิดแต่เหตุ สัตว์เหล่าไหน เป็นผู้เกิดแต่เหตุ, สัตว์เหล่าไหน ไม่เกิดแต่กรรม สัตว์เหล่าไหน ไม่เกิดแต่เหตุ สัตว์เหล่าไหน ไม่เกิดแต่เหตุ?"

พระเถระเจ้าทูลว่า "ขอถวายพระพร สัตว์ทั้งหลายเหล่าใดเหล่าหนึ่ง เป็นไปกับด้วยเจตนา สัตว์ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านั้น เกิดแต่กรรม, ไฟด้วย พืชทั้งหลายทั้งปวงด้วย เป็นของเกิดแต่เหตุ, แผ่นดิน ด้วยภูเขาด้วย น้ำด้วย ลมด้วย ของทั้งปวงเหล่านั้น เป็นของเกิดแต่เหตุ, อากาศด้วย นิพพานด้วย สิ่งนี้ ไม่เกิดแต่กรรม ไม่เกิดแต่เหตุ ไม่เกิดแต่เหตุ."

ขอถวายพระพร ก็นิพพานอันใคร ๆ ไม่พึงกล่าวว่า เกิดแต่กรรมหรือว่าเกิดแต่เหตุ หรือว่าเกิดแต่เหตุ หรือว่าของเกิดขึ้นแล้ว หรือเป็นของยังไม่เกิดขึ้นแล้ว หรือว่าเป็นของควรให้เกิดขึ้น หรือว่าเป็นอดีต หรือว่าเป็นอนาคต หรือว่าเป็นปัจจุบัน หรือว่าเป็นธรรมอันบุคคลพึงรู้แจ้งด้วยจักขุ หรือว่าเป็นธรรมชาติอันบุคคลพึงรู้แจ้งด้วยโสต หรือว่าเป็นธรรมชาติอันบุคคลพึงรู้แจ้งด้วยฆานะ หรือว่าเป็นธรรมชาติอันบุคคลพึงรู้แจ้งด้วยฆานะ หรือว่าเป็นธรรมชาติอันบุคคลพึงรู้แจ้งด้วยชีวหา หรือว่าเป็นธรรมชาติอันบุคคลพึงรู้แจ้งด้วยกาย."

ขอถวายพระพร พระอริยสาวกผู้ปฏิบัติแล้วโดยชอบนั้น ย่อมเห็นพระนิพพานใด ด้วยญาณ เป็นของหมดจดพิเศษแล้ว พระนิพพานนั้นอันบัณฑิตพึงรู้แจ้งด้วยใจ."

ร. "พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าในสัตว์ทั้งหลายเหล่านี้ ปัญหาว่า รื่นรมย์ พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าวิจิตรดีแล้ว สิ้นสงสัยเป็นไปแล้ว ส่วนเดียว วิบัติพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าตัดเสียแล้ว เพราะมากระทบพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า อันบวรกว่าเจ้าคณะอันประเสริฐ."